

„New Philharmonia Orchestra“

Cele două concerte ale formației simfonice londoneze „New Philharmonia Orchestra“ au imprimat un caracter festiv, de colaborare culturală amicală între țara noastră și Anglia și, în același timp, au fost, prin nivelul realizării, momente artistice revelatoare, ofeind publicului care umplea vasta Sală a Palatului, adinci satisfacții estetice.

În cele două programe executate în serile de 29 și 30 octombrie s-au succedat la pupitru tânărul dirijor finlandez Okko Kamu, (câștigător al premiului I al Concursului internațional „Herbert von Karajan“), personalitate cu o prezență activă în viața muzicală engleză și internațională și șeful de orchestră mai vîrstnic, Norman Del Mar, un elev al marelui dirijor, Sir Thomas Beecham.

Dar orchestra? Acest instrument colectiv și anonim, care poate eiteodată să fie splendid (prin educație și simțul responsabilității, față de partitura interpretată și față de public) sau mediocru, — orchestra, cum e? Ei bine, este o formație de clasă înaltă, în care toate compartimentele cunosc detaliile cele mai subtile ale limbii și gramaticii muzicale. Sonoritatea ei este multicoloră, amplă și transparentă, după cerințele partiturii, ritmica ireproșabilă, acordajul o problemă de conștiință a întregului aparat.

Se impune să subliniem valoarea mondial-recunoscută a unui mare cîntăreț britanic, tenorul cu o bogată discografie și multiple realizări, Peter Pears, pe care publicul nostru a avut prilejul de a-l admira pentru prima oară. El a interpretat ciclul de 8 lieduri simfonice reunite de autorul lor, Benjamin Britten, sub titlul debussyst „Nocturne“. Peter Pears este neîndoieinic o autoritară prezență scenică, un artist subtil, care cunoaște valoarea „cuvîntului cîntat“.

După o lungă și inexplicabilă tăcere care a durat aproape 300 de ani, de la preclasicul Purcell pînă la finele secolului trecut, au apărut, în Anglia o pleiadă de compozitori mai reliefați ca: Sir Edward Elgar, Sir Arnold Bax, Sir Arthur Bliss, Franck Bridge, Gustav Holst, Sir Michael Tippett, Benjamin Britten.

Din toți aceștia, Britten reprezintă o culminație, o recucerire a vechii grandorii muzicale engleze, din epoca elisabethană și apoi a genialului Henry Purcell (1658—1695).

În ciclul „Nocturne“ am recunoscut pe autorul splendidului ciclul simfonice „Iluminații“ (pe texte de Rimbaud), pe magicianul care a făurit canavaua feerică a anumitor scene din „Visul unei nopți de vară“, pe umoristul din opera „Albert Herring“, pe poetul

liric din „Simfonia da Requiem“ și din „War Requiem“. Fiecare din cele 8 piese ale Nocturnei, cu texte onirice sau de o lirică pură, era susținută de o altă orchestrație, dominată de un instrument solist care contrapuncta linia vocală. La coloritul orchestrei se adaugă și transfigurarea coloritului vocal.

Pears e un mare interpret. Rămîne mare chiar la o vîrstă crepusculară. Dar apusurile de soare ale lui Turner nu întrec oare frumusețea multor răsărituri?

Primul concert al orchestrei londoneze a început cu o piesă de Sibelius, cu poemul simfonice „En Saga“ op. 9.

Okko Kamu și-a încheiat programul cu „Marea Simfonie“ cum o intitulase în ediția primă Beethoven, cu Simfonia a III-a „Eroica“. A fost o interpretare ce purta pecetea convingătoare a sincerității. Fără retorism dar cu elan.

În cel de al doilea concert al orchestrei, dirijorul Norman Del Mar s-a afirmat ca un muzician matur, expansiv în construirea poemului simfonice „Don Juau“ de Richard Strauss, meticolos și lucid în redarea Simfoniei nr. 1 de Sir Michael Tippett. Tripartită ca formă, Simfonia lui Tippett se situează la intersecția dintre provincialism și universalism. Cu alte cuvinte, el ar dori să imprime muzicii sale un puternic caracter britanic național și în același timp e înclinat spre anumite stiluri și concepții tehnico-componistice impuse în muzica secolului XX. El rămîne un neo-clasic în umbra lui Hindemith, prelucrind ea și acesta, dar eu mai puțină forță expresivă, formele vechi ale barocului, (Concertul pentru orchestră, Fantazia concertantă pe o temă de Corelli) sau chiar Suita programatică.

Piesa concertantă a celui de al doilea program a fost „Concertul în fa minor“ de Chopin. Interpret: Michael Roll, laureat al Concursului din Leeds, cu o carieră destul de impunătoare. Tehnica sa este perlata, cizelată, dar mina stîngă nu îndeplinește întotdeauna rolul ei armonic, această inegalizare sau dacă vreți egalizare a celor două mâini a fost de natură să dea anumitor părți o fluentă mecanică, din care lipsea emoția.

Suplimentul „Ecoaze“ de Beethoven ne-a întărit convingerea că Michael Roll are în privința stilurilor o concepție artistică arbitrară.

În totul, cele două concerte ale orchestrei „New Philharmonia“ au îmbogățit acest început de stagiume. Urăm ARIEI noi succese sub noua ei direcție.

V. Cristian